

Høringsinnspill til andre gangs høring for regional vannforvaltningsplan Vest-Viken vannregion fra Kviteseid Jeger & Fiskerforening (KJFF).

Kviteseid Jeger & fiskerforening vil med dette kort kommentere forslag til forvaltningsplan for vannforekomster i vårt nærområde for vannforekomstene:

016-2906-R Dalaåi med registrert:

Økologisk tilstand:	Moderat økologisk potensial
Kjemisk tilstand:	Udefinert tilstand
Økologisk miljømål 2027:	Godt økologisk potensial
Kommentar økologisk miljømål:	fungerende akvatisk økosystem.
Konkret miljømål 2027:	Ingen konkrete mål satt
Unntak:	§ 9a
Vannområde:	Midtre Telemark
Kommunennummer:	0829,0833

016-1632-R Morgedalsåi med registrert:

Økologisk tilstand:	Moderat økologisk potensial
Kjemisk tilstand:	Udefinert tilstand
Økologisk miljømål 2027:	Godt økologisk potensial
Kommentar økologisk miljømål:	fungerende akvatisk økosystem.
Konkret miljømål 2027:	Ingen konkrete mål satt
Unntak:	§ 9a
Vannområde:	Midtre Telemark
Kommunennummer:	0829

016-618-R Ofteåi med registrert:

Økologisk tilstand:	Moderat økologisk potensial
Kjemisk tilstand:	Udefinert tilstand
Økologisk miljømål 2027:	Godt økologisk potensial
Kommentar økologisk miljømål:	fungerende akvatisk økosystem.
Konkret miljømål 2027:	Ingen konkrete mål satt
Unntak:	§ 9a
Vannområde:	Midtre Telemark
Kommunennummer:	0829

Vannforekomstene inngår i Seljordsvassdraget som er gitt Kategori 1.1-HØY PRIORITET i NVE/Miljødirektoratets rapport 49:2013.

Kviteseid JFF registrerer at vannforekomstene listet ovenfor er registrert som sterkt modifiserte vannforekomster (SMVF) med moderat økologisk potensial for planperiode 2015-2021, og med økologisk miljømål God økologisk tilstand (GØP) forskyvet frem i tid til 2027.

Kviteseid kommune har søkt om åpning av revisjon for Sundsbarm utbyggingen. Vi kjenner til at NVE har behandlet søknaden, men at formelt svar om tillatelse til revisjon ikke er gitt. Det er ikke gitt

noen signaler om at revisjonsadgang ikke vil bli godkjent.

Vi mener dette ikke er god nok grunn til å utsette svært viktig arbeid med å bevare store miljøverdier som fremdeles finnes i området.

Vi vil referere til arbeidet som er gjort i Bandak og Tokkeåi. Det finnes en storørretstamme i Dalaåi, men tilstanden for denne stammen er ikke vitenskapelig undersøkt og tilstanden er pr. nå usikker. Det er ukjent om storørretstammen i Dalaåi er i slektskap med storørretstammen i Tokkeåi. Men, begge stammene har tilknytning til samme vassdrag som består av Flåvann, Kviteseidfjorden og Bandak forbundet med korte strømparti. Disse vanna omtales også som Vestvatna. Storørretstammen i Bandak og Tokkeåi har vi forstått er sterkt truet. Dette tilsier at det haster med å kartlegge bestandstatus for storørretstammen i Dalaåi og iverksette eventuelle tiltak for stammen. Dalaåi får vann fra Ofteåi, Morgedalsåi i tillegg til uregulert restvann. Vannføringen i Dalaåi er redusert fordi vann, som tidligere naturlig drenerte til Ofteåi og Morgedalsåi, er overført til Sundsbarm. Dersom det er mulig å redde en restbestand av storørreten i Dalaåi må en vurdere om noe av overført vann må tilbakeføres til Ofteåi og Morgedalsåi.

Det er snakk om enkle tiltak som NVE/Miljødirektoratet som tidligere nevnt har beregnet til å gi lavt krafraftap med høy miljøgevinst og som kan revideres innen 2022.

Vi gjør oppmerksom på at som i Bandakdeltaet, har også Sundkilen og Dalaåi et deltaområde med egen verneverdi, og med en egen bestand av Bekkeniøye som også må kartlegges og forvaltes.

Overføring av vann fra Morgedalsvassdraget til Sundsbarm har medført store økologiske problemer med gjengroing både i Oftevatn og i Morgedalsvassdraget. I Morgedalsvassdraget har en jobbet aktivt med denne miljøproblematikken siden 1995, og det er direkte uhørt at arbeidet med å forbedre miljøtilstand i området blir forsøkt skyvd frem i tid på grunn av en formalitet.

Kviteseid JFF ber om at det straks iverksettes nødvendig arbeid i Dalaåi, Oftevassdraget og Morgedalsvassdraget. Ved tilførsel av nok vann så mener vi at det er realistisk at vannforekomstene kan oppnå god økologisk tilstand (GØT) i planperiode 2015-2021.

Kviteseid JFF ber om at foreningen blir tatt aktivt med i vannarbeid for planperiode 2015-2021.

For Kviteseid JFF
Tor Ivar Berge
Baard Brynildsen
Bjørn Olav Haukelidsæter

Kviteseid Jeger og Fiskerforening

2

NVE

Middelthunsgt. 29

0368 OSLO

Kviteseid 04.02.2015

NYE OTERHOLT KRAFTVERK SAK JAM/2014/SØKNAD OM KONSESJON.

Viser også til innspill fra Nome JFF.

Telemark er et av de fylkene i landet med høyest konsentrasjon av kraftverk og dermed er miljøet sterkt påvirket av regulering.

Det som bekymrer oss er at nye Oterholt Kraftverk baseres på vannføring fra bl.a. Seljordsvannet og nedslagsfeltet til Sundsbarm kraftverk i Seljord.

Dette er et kraftverk som skal opp til ny konsesjonsbehandling i nærmeste framtid. Det er sendt krav fra Seljord, Kviteseid og Tokke kommuner om ny konsesjonsbehandling.

Bøelva er nærmest fri for påvirkning av kraftregulering når vi ser bort fra eksisterende Oterholt Kraftverk, og er en god fiskeelv.

Kviteseid JFF er med i saken om ny konsesjonsbehandling av Sundsbarm Kraftverk for å tilbakeføre en del av vannføringen til Sundkilen i Kviteseid kommune.

Her er store elvestrekninger fra øverst i nedslagsfeltet til Sundsbarm Kraftverk nesten tørrlagt.

Dette har ført til store problemer i Morgedalsvassdraget og Dalaåi (Oftevassdraget), med dårlig fisk, gjengroing osv. dette kan dokumenteres hvis ønskelig.

Ved underskjønn i 1966 og overskjønn i 1970 vedr. Sundsbarm Kraftverk ble ikke de nedre delene av disse vassdraga vurdert, da det skulle komme en egen vurdering av dette i senere tid.

Dette er aldri blitt utført. Nevnt i underskjønn side 50 og overskjønn side 34.

I overskjønnet side 14: Manøvreringsreglementet:

"Viser det seg at vannslippingen etter reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for almenne interesser, kan Kongen uten erstatning for konsesjonæren, men med plikt for denne å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, å fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig".

Konsekvensene ser vi i dag, sterkt redusert oppgang av storørretstammen i vassdraget, sikfisket i elva er borte, gjengroing i elva (samt Ofte vann, Morgedalsvassdraget) og nesten ingen vannføring til tider.

Det er også overført ørekyte til vassdraget gjennom reguleringen.

Dette igjen kan ha ført til den økte forekomsten av bl.a. mink.

Kviteeid Jeger og Fiskerforening

I Vannforskriften er det bestemt at introduserte fiskearter etter ca. 1900 skal betraktes som en miljøpåvirkning. Nærvær av en art introdusert etter denne tid skal registreres som en belastning i vann-nett ved karakteriseringen.

I tillegg er Sundkilen også til dels gjengrodd enkelte steder.

Når det er liten(ingen) vannføring i Dalaåi er det liten utskifting av vannmassene i Sundkilen.

I NVE rapport 49/2013 "Kvannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022" side 105 er nevnte vassdrag omtalt, da som Seljordsvassdraget.

Samlet vurdering her er VPS 5 og prioritet i kategori 1.1.

Alene er Dalaåi vurdert (Fisk/fiske) VPS 5.

Det er også vurdert at ved tiltak er anslått krafttap for Sundsbarm Kraftverk < 5 %.

Ved å overføre mer vann til Dalaåi og Morgedalsvassdraget, må det også vurderes om vannet utnyttes bedre ved tilbakeføring.

I Bøelva er det i dag et kraftverk, mens det nedstrøms Dalaåi er 5 eksisterende kraftverk som kan utnytte vannet. (Hogga, Eidsfoss, Vrangfoss og 2 stk Aall-Ulefos Kraftverk)

Tor Ivar Berge
Leder

Kviteeid Jeger- og Fiskerforening
Garverivegen 1
3850 Kviteeid

Leiar: Tor Ivar Berge tlf 959 82461, sekretær: Tone Tveit tlf 97789893 , kasserar: Tone Straume, jaktutval:Inge Holte tlf.: 90077834
fiskeutval:Baard Ek Brynilsen tlf.: 47283830, kvinnekontakt: Kjersti Haaland tlf.: 91397089. Bank: 2660.10.11548

Org nr.:979560494. Adresse: **Garverivegen 1, 3850 Kviteeid**

Kviteeid Jeger og Fiskerforening

3

NVE-Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Kviteeid 11.03.2016

NYE OTERHOLT KRAFTVERK, REDUSERT ALTERNATIV (JAM/2015)

Viser til endringssøknad september 2015 fra Midt-Telemark Energi AS.

MTE AS har besluttet å trekke hovedalternativet i søknaden og fremmer et mindre omfattende hovedalternativ, der en kortere del av elva blir berørt.

Det fremmes også et korrigert alternativ 2 hvor slukevne og installasjon er noe økt, men med samme fallutnyttelse som i opprinnelig søknad.

I kapittel 1 i endringssøknaden vises til slukevne på 26 m³ og 36 m³.

Kviteeid Jeger- og Fiskerforening viser til høringssvar dat. 04.02.2016 og minner om krav til endring av vannføring i Sundsbarm Kraftverk, som MTE sin søknad i stor grad baseres på.

Omtalt i søknadens kap. 3.2.2 Driftsopplegg.

Kapittel 4.3 Fisk og elvemusling henvises til undersøkelser som er utført ved gunstig lave vassføringer. Dette er kun delvis korrekt. I rapporten fra Norconsult 2015 vises til feltarbeid i 2013 som ble utført på høy vannføring som vanskeliggjorde feltarbeid.

Det stilles spørsmål om feltarbeidet i 2015 ble utført på samme lokasjoner som i 2013.

I rapport fra Norconsult kap. 6 Avbøtende tiltak; Hele dette kapittelet må sees i sammenheng med vårt høringssvar dat. 04.02.2015 for minstevannføring og revisjon av Sundsbarm kraftverk

Tor Ivar Berge

Kviteeid Jeger- og Fiskerforening
Garverivegen 1
3850 Kviteeid

Vedlegg: Høringsinnspill dat. 04.02.2015

Leiar: John Straume, 91183766
Nesteiar: Tor Ivar Berge, tlf 959 82461, sekretær: Tone Tveit tlf 97789893, kasserar: Tone Straume,
jaktutval: Inge Holte tlf.: 90077834
fiskeutval: Baard Ek Brynildsen tlf.: 47283830, kvinnekontakt: Kjersti Haaland tlf.: 91397089. Bank: 2660.10.11548

Org nr.: 979560494. Adresse: **Garverivegen 1, 3850 Kviteeid**

Kviteseid Jeger og Fiskerforening

4

NVE-Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Kviteseid 30.03.2016

HERREFOSS KRAFTVERK AS, SØKNAD OM LØYVE TIL Å BYGGE HERREFOSS KRAFTVERK I BØ KOMMUNE. Ref.: 201206788-8.

Søknad fra Herrefoss Kraftverk AS datert 29.01.2016 og høringsbrev fra NVE datert 11.02.2016.

I konsesjonssøknadens sammendrag viser utbygger til at inntaksdammen vil føre til en viss oppstuvning på vel en tredjedel av elvestrekningen mellom Herrefoss og seljordsvannet. Tiltaket vil etter dette være negativ for storørretsom gyter på denne strekningen.

Tiltaket vil også være negativt for elvemusling og strandvegetasjonen. Fosskall og vintererle kan miste reirplasser.

Herrefoss som landskapselement vil miste mye av sin verdi store deler av året. Tiltak vurderes som middels negativt i biologisk mangfold.

Ut fra vurderingene bør samla konsekvens være sterk negativ.

I 2006 forpliktet Norge seg til å implementere EU's Vanddirektiv. Etter dette er det utarbeidet en norsk versjon av dette direktivet "Vannforskriften", og det er utarbeidet en forvaltningsplan for vannregion Vest-Viken 2016-2021. Viser her til forvaltningsplanens kapittel 2.5 vedr. Telemark; regional plan for reiseliv og opplevelser.

Norconsult AS og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) har utarbeidet rapporter i forbindelse med kartlegging av Vallaråi i Seljord (NINA Rapport 1233). Norconsult sin rapport er utarbeidet i forbindelse med kartlegging av fisk og elvemusling i forb. med utbygging av Oterholtfoss kraftverk som vil ligge nedstrøms Herrefoss.

Herrefoss Kraftverk og Oterholtfoss Kraftverk baseres på at reguleringsregimet som gjelder for Sundsbarm Kraftverk skal fortsette som i dag.

Det er også utarbeidet er rapport fra Faun Naturforvaltning AS som på oppdrag fra Kviteseid kommune, Seljord kommune og Tokke kommune, krever revisjon av konsesjonsvilkår for Sundsbarm Kraftverk i Seljord.

Leiar: John Straume, 91183766Nesteiar: Tor Ivar Berge, tlf 959 82461, sekretær: Tone Tveit tlf 97789893 , kasserar: Tone Straume, jaktutval:Inge Holte tlf.: 90077834 fiskeutval:Baard Ek Brynlsen tlf.: 47283830, kvinnekontakt: Kjersti Haaland tlf.: 91397089. Bank: 2660.10.11548

Org nr.:979560494. Adresse: Garverivegen 1, 3850 Kviteseid

Kviteseid Jeger og Fiskerforening

Vil også for denne utbyggingen vise til NVE Rapport 49/2013 "Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022".

Rapportens side 105, 016.CZ Seljordsvassdraget med sentral dekning Vallaråi, Dalaåi, Bøelva, Seljordsvatn og Flatdøla.

Samlet verdi påvirkning er her klassifisert til 5 og prioritering kategori 1.1.

Viser til Faun Rapport 039-2012, vedr. biologisk mangfold.

Utløpet av Seljordsvatnet er kjent som ei god fiskeelv, og det er storørret fra Hagadrag til Herrefoss.

Faun rapporten viser i vedlegg 12 til at det ikke ble observert storørret i de siste undersøkelsene.

Er undersøkelsene utført grundig nok ?

I rapportens samla vurdering kap. 11, mangler konsekvens for fisk.

Det er konsekvenser for brukerinteresser men ikke for fiskelivet.

Brukerinteresser er oppgitt med konsekvens "Middels/sterk negativ".

Rødlistearter med konsekvens "Middels negativ (Elvemusling).

Ber NVE stoppe videre arbeid med Herrefoss Kraftverk og det må utarbeides bedre konsekvensutredninger for det biologiske mangfoldet.

Vil også henvise til rapport "Conservation genetic management of brown trout in Europe" .

(EU Fisheries and Agriculture Reserch (FAIR) "Conserted action on identification, management and exploitation of genetic resources in the brown trout")

Tor Ivar Berge

Kviteseid Jeger- og Fiskerforening
Garverivegen 1
3850 Kviteseid

Leiar: John Straume, 91183766Nesteiar: Tor Ivar Berge, tlf 959 82461, sekretær: Tone Tveit tlf 97789893 , kasserar: Tone Straume, jaktutval:Inge Holte tlf.: 90077834 fiskeutval:Baard Ek Brynlsen tlf.: 47283830, kvinnekontakt: Kjersti Haaland tlf.: 91397089. Bank: 2660.10.11548

Org nr.:979560494. Adresse: **Garverivegen 1, 3850 Kviteseid**

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Hovudutvalet for samfunnsutvikling og teknisk drift	34/16	22.11.2016
Kommunestyret		15.12.2016

Høyringsvar - Revisjonsdokument Sundsbarmreguleringa

Vedlegg:

- 1 Veileidar, Elveløp med redusert vassføring
- 2 Bilde, Dalaåi

Link til revisjonsdokument:

<https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=7302&type=V-1>

Faktiske tilhøve:

Etter vassdragsreguleringslova § 10 er det høve til å krevje revisjon av konsesjonsvilkår etter 50 år, og det er NVE som gjer vedtak om det skal opnast revisjonssak.

Konsesjonen for Sundsbarm blei gitt 5.7.1963.

Kviteseid, Seljord og Tokke kommunar utarbeida, og sendte den 4.11.2013, krav til NVE om å opne revisjon. NVE gjorde vedtak om opning av revisjon den 24.9.2015, med frist for konsesjonæren om å utarbeid utkast til revisjonsdokument.

Dette dokumentet har NVE sendt på høyring med høyringsfrist 15. desember 2016.

Link til revisjonsdokumentet ligg også på heimesida til Kviteseid kommune.

Det er bare konsesjonsvilkåra som kan reviderast, ikkje sjølv konsesjonen. Privatrettslege forhold omfattast ikkje av revisjonen, og heller ikkje økonomiske vilkår som ikkje kan knytast direkte til miljøvilkår.

Innleiing:

I konsesjonsvilkåra og manøvreringsreglementet frå 5. juli 1963 var det dåtida vilkår og føresetnadar som vart lagt til grunn, jmf. punkt ein i resolusjonen. Tidene har endra seg enormt på dei 50 åra, spesielt dei siste 20 åra har utviklinga vore stor. Det er viktig at revisjonen tar inn i seg at det er endra forhold innafor klima, landbruk og befolkningsvekst.

Gjennomsnittleg årleg nedbørmengde har auka sidan 1963 og den nyleg framlagte (oktober 2016) klimaprofilen for Telemark v/fylkesmannen, er det forventa ein nedbørsauke på 15% og temperaturauke på 4 grader C fram år 2100. Dagar med sterk nedbørsintensitet vil auke opp mot 25% og auka fare for flom vil bli betydeleg. Det er viktig at konsesjonær tar sitt ansvar og fylgjer opp utfordringane framtidige klimaendringar vil gje. For konsesjonær vil ein positiv effekt bli meir tilgang til vatn, større produksjon og betydeleg meirinntekt i sal av kraft.

Det er i konsesjonsvilkåra presisera i fleire punkt konsesjonshavar sine plikter og rettar til å ta omsyn til dyreliv, fiske, vedlikehald, bygdefolks interesser og almen interesser. Det er forventa ei stor auke av folketalet i Noreg, ca. ein million fleire innbyggjarar i 2040 enn i 2016. Det gjer at behovet for områder til rekreasjon og friluftsliv i nærområda vil auke proporsjonalt. Det er viktig at områder som har mista si vassføring pga. regulering eller bortfall av nedbørsområder, blir sett i stand for å dekke opp behovet for framtidig almen interesse. Rydding av vassdrag og langsiktige vedlikehaldsplanar må utarbeidast/gjennomførast slik at friluftsliv, fiske og anna aktivitet langs elvane kan utøvast.

Vurdering:

I Revisjonsdokumentet for Sundsbarmreguleringa er det konkludert med at reguleringa ikkje har ført til skader eller ulemper utover det som var kjent på reguleringstidspunktet. Det blir og vist til i punkt 10.1 at vassdraget har vore regulert i lang tid og at reguleringa har blitt ein tilvant situasjon for natur- og brukarinteresser. Engasjementet frå jakt- og friluftsansisasjonar, bygdefolk og auka flaumskader oppfatar kommunen ikkje som ein tilvant situasjon, men heller som lite tilfredsstillande for mange av dei som bur langs eller er brukarar av dei regulera vassdraga.

Opplagring av masser i elveleiet og gjengroing, er endringar på miljøet som det ikkje blei teke nok omsyn til når konsesjonen vart gjeven. Det er også blitt nye krav til miljøomsyn ved vassdragsreguleringar, og dette bør det takast omsyn til i samband med ein revisjon. Mindre vassføring er også ei regulering, og påverkar vassdraget. Opphoping av masse i åa og vegetasjon som etablerer seg på stadig større areal i elveleiet, er ein direkte følgje av mindre vassføring. Dette er til hinder for at fisk skal komme opp elveleiet, og er negativt for friluftslivet. Viser også til NVE sin rettleiar Miljøtilsyn ved vassdragsanlegg, side 83 til 85, «Elveløp med redusert vannføring». Her er endringane i vassdrag med redusert vassføring omtala. Denne viser også til anleggseigars ansvar for drift og vedlikehald (vedlegg 1 til saka).

Dei endringane som er varsla med mildare og våtare klima må regulanten ta med i forhold til manøvreringa av magasinane. Det må vera regulanten sitt ansvar å sørge for tilstrekkeleg dempingsvolum i magasinane for å redusere flommar. Viser til punkt 5 i revisjonsdokumentet.

I revisjonsdokumentet har Skagrak Kraft trekt fram vegen som er bygd over Dalaåa. Denne er heilt klart ei hindring som det må gjerast noko med. Kommunen er klar over at dette ikkje er regulanten sitt ansvar. Det er likevel naturleg å vurdere nødvendige tiltak i åa i ein samla plan slik at endringar i åa ein plass, ikkje fører til ulemper andre stader i elveleiet.

Dei andre kommunane som reguleringa omfattar (Seljord og Tokke) opplever også problem som følgje av reguleringa. Kviteseid kommune reknar med at dette blir omtala i dei respektive kommunane sine høyringssvar til saka.

Midtre Telemark vassområde sitt høyringssvar vil også omhandle påverkingane reguleringa har for heile området.

Dalaåi:

I revisjonsdokumentet er reguleringa av Kviteseidvatn og Flåvatn nemnt som årsak for at fisken ikkje kjem opp Dalaåi. Denne reguleringa er også trekt fram som årsak til flomproblem. Hindringa for fisken «ligg» i Dalaåi. Her har masser lagt seg att i elveløpet og hindrar fisk å komme oppover. Opphoping av masse fører også til at åa flommar lettare over. Erosjon er eit av problema der ein får atgroing i innersvingane og erosjonsbelastning i yttersvingane. Masser som vatnet grev ut legg seg i dei flate partia i nedre del av åa. Gamle murar som er bygt for tømmerfløyting og flomsikring, hindra tidlegare åa å bre seg utover. Etter at vassdraget blei regulert har manglande vedlikehald og opphoping av masse ført til at vatnet lager nye løp. Det er difor ikkje nok å synfare elva kvart femte år, det må også utførast jamleg vedlikehald som gjer at ein får oppgang av fisk og hindrar at åa tek nye løp.

Før reguleringa var det oppgang av storaure og sik i Dalaåi. Dette var i si tid store resursar for eigedommane lang elva. På grunn av liten vassføring og at elveløpet ikkje er vedlikehalde er det i dag verken storaure eller sik i Dalaåi.

Vedlegg 3, fotopunkt 8 til revisjonsdokumentet viser ein del av åa der det er utført oppreinsking fleire gonger (ikkje utført av Sundsbarm), bildet viser ikkje vassføringa når den er på det minste. Bildet er ikkje eit representativt bilde ved liten vassføring. Ved utløpet og fleire stader oppover har det bygd seg opp med grus og sand som hindrar fisk å vandre oppover. Desse sandbankane er også med på å auke risikoen for at åa tek nye løp og flaumfare (vedlegg 2 til saka).

Morgedalsåi:

Minstevassføringa i Morgedalsåi er i praksis restvassføring. Reguleringa har ført til at vatn frå dei næringsfattige områda er ført vekk frå Morgedalsvassdraget, samtidig som dei årlege flommene som spyla vassdraget er vekk.

Konsesjonæren meiner at problemet med gjengroing i hovudsak skuldast andre forhold enn reguleringa.

Arbeidet i Midttre Telemark vassområdet ser på, og kartlegg dei andre forholda. Tiltak vil bli vurdert for å reduserer tilførsel av næringsstoff til vassdraget. Det vil uansett vera ein «naturleg» tilførsel av næringsstoff frå området rundt som kjem ut i vassdraget. Når då det næringsfattige vatnet er ført vekk, får ein eit større problem med gjengroing. Problemet har ein klar samanheng med reguleringa av vassdraget.

Det blei laga ein tilstandsundersøking og tiltaksplan mot gjengroing i 2005 for Morgedalsvassdraget. Etter den rapporten / tiltaksplanen er det reinska opp i delar av vassdraget og det er gjort endringar på tersklar.

Vedlegg 3 fotopunkt 5 viser ein del av vassdraget der det er utført oppreinsking. Bildet er ikkje representativt for heile vassdraget.

Minstevassføringa må gjelde frå dammen til Nystaulmagasinet. Viser til revisjonsdokumentet 10.2.1 Minstevassføring. Samtidig må det fjernast gras, husmuslag og røter i heile vassdraget, og vassdraget må vedlikehaldas slik at det ikkje gror att. Auka minstevassføring i Morgedalsvassdraget vil også verke positivt på miljøet i Dalåi.

Brukarinteressene har i fleire år påpeika negative miljømessige endringar i vassdraget og endringane er heilt klart ikkje ein tilvant situasjon. Tiltak for å stoppe attgroing og opne opp att vassdraget er nødvendig.

Sundsbarmreguleriga har medført at over 50 % av nedslagsfeltet til Dalaåi er overført til Sundsbarm.

Ca 60 % av tilsiget til Morgedalsåi er overført til Nystaulmagasinet.

Fråfall av så mykje vatn har hatt negativ påverknad på naturmangfaldet både for Dalaåi og Morgedalsvassdraget.

Rådmannen si tilråding:

Kviteseid kommune ber om at følgjande punkt blir med ved revisjon av konsesjonen:

1. Konsesjonæren må i revidert konsesjon påleggast å utføre habitatforberande tiltak i nedre del av Dalaåi etter plan. Arbeidet må sikre at storaure og sik kan komme opp åa slik den gjorde før reguleringa. Konsesjonæren må også ha ansvaret for å vedlikehalde tiltaket. Planen må også ta omsyn til behovet for flaumsikring (200 års flaum). Konsesjonæren må påleggast å sikre tilstrekkeleg vassføring i Dalaåi både sommar og vinter med tanke på gyteområde for storaure.

2. Restaurerende tiltak må gjennomførast i Morgedalsvassdraget etter ny plan. Konesjonæren må ha ansvaret for å vedlikehalde tiltaket. Ein krev større minstevassføring i Morgedalsvassdraget for å betre miljøet for fisk og bremse gjengroingsproblemet. Minstevassføringskravet må gjelde frå dam Lintjønn.
3. Konesjonæren må gjennomføre fiskeundersøking i nedre del av Dalaåi og Ågapet.
4. Konesjonæren må opprette eit fond til avbøtande tiltak til fordel for fisk, miljø og friluftsliv. Fondet må fordelast til kvar kommune og skal vera til avbøtande tiltak for dei skader og ulemper reguleringa har på miljøet og friluftslivet.

Saksprotokoll i Hovudutvalet for samfunnsutvikling og teknisk drift - 22.11.2016

Behandling i møtet:

Rådmannen si tilråding vart samrøystes vedteke.

Vedtak:

Kviteseid kommune ber om at følgjande punkt blir med ved revisjon av konesjonen:

5. Konesjonæren må i revidert konesjon påleggast å utføre habitatforbetrande tiltak i nedre del av Dalaåi etter plan. Arbeidet må sikre at storaure og sik kan komme opp åa slik den gjorde før reguleringa. Konesjonæren må også ha ansvaret for å vedlikehalde tiltaket. Planen må også ta omsyn til behovet for flaumsikring (200 års flaum). Konesjonæren må påleggast å sikre tilstrekkeleg vassføring i Dalaåi både sommar og vinter med tanke på gyteområde for storaure.
6. Restaurerende tiltak må gjennomførast i Morgedalsvassdraget etter ny plan. Konesjonæren må ha ansvaret for å vedlikehalde tiltaket. Ein krev større minstevassføring i Morgedalsvassdraget for å betre miljøet for fisk og bremse gjengroingsproblemet. Minstevassføringskravet må gjelde frå dam Lintjønn.
7. Konesjonæren må gjennomføre fiskeundersøking i nedre del av Dalaåi og Ågapet.
8. Konesjonæren må opprette eit fond til avbøtande tiltak til fordel for fisk, miljø og friluftsliv. Fondet må fordelast til kvar kommune og skal vera til avbøtande tiltak for dei skader og ulemper reguleringa har på miljøet og friluftslivet.

Kviteseid Jeger og Fiskerforening

6

NVE-Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua

0301 OSLO

Kviteseid 14.12.2016

Revisjon av vilkår - Sundsbarmreguleringen

I revisjonsdokumentet for Sundsbarmreguleringen er det konkludert med at reguleringen ikke har ført til skader eller ulemper utover det som var kjent på reguleringstidspunktet.

Det blir også vist til at vassdraget har vært regulert over lang tid og at reguleringen har blitt en tilvant situasjon for natur- og brukerinteresser.

Situasjonen har IKKE blitt en tilvant situasjon for natur- og brukerinteresser. Det har blitt over tid en mer og mer frustrerende situasjon å oppleve at det ikke er vann i elva på de tider det er og bør være mest aktiviteter i og rundt Dalaåi og Morgedalsåi.

Det har også blitt overført fremmede arter som ørekyte som en av konsekvensene av reguleringen.

Ser fra bilder som Sundsbarm kraftverk legger frem som dokumentasjon på god vannføring (punkt 10.2.1), er tatt på lokasjoner med naturlige eller menneskeskapt kulper. Elva er til tider tørr og har liten/ingen gjennomstrømning. Det kan legges frem bildedokumentasjon som viser dette.

Det ble i skjønn bestemt at nedre delene av Dalaåi og utløp til Sundkilen skulle undersøkes nærmere. Dette er aldri blitt utført. Viser til Rettsbok nr.3, underskjønn 1966 – sesjon III, side 50: "Retten har videre etter partenes anmodning utsatt behandlingen av fisket i Dalaåi på strekningen fra samløpet med Morgedalsåi og til Sundkilen".

Viser også til side 52, utsatte saker:

Pkt 2: "Alle spørsmål vedr. fisket i Oftevatn og Dalaåi på strekningen fra samløpet med Morgedalsåi og Sundkilen. Videre i Morgedalstjønn og tjønnene videre ned til og med Hemmestveittjønn".

Pkt 5: "Alle spørsmål rundt Sundkilen hvor også Tokkereguleringen gjør seg gjeldende...."

Sundsbarm kraftverk sin vurdering av vilkår og innkomne krav punkt 10.2.2 side 54 vedr. produksjonstap, er tidligere vurdert av NVE til å utgjøre a. 5 %. Når fremtidsprognoser viser at det kan påregnes mer nedbør østafjells og noe endret reguleringsregime, vil et eventuelt produksjonstap jevnes ut.

Kviteeid Jeger og Fiskerforening

Ved en større vannføring i Dalaåi og Morgedalsåi vil også vannet utnyttes bedre. Det er flere eksisterende kraftverk nedstrøms Dalaåi/Sundkilen som kan utnytte større vannføring, enn det som kan utnyttes i Seljordsvatnet og Bøelva.

Følgende punkt må tas med ved revisjon av konsesjonen:

1. I revidert konsesjon må Sundsbarm kraftverk pålegges å utføre habitatforbedende tiltak i nedre del av Dalaåi fra samløp med Morgedalsåi. Arbeidet må sikre at storørret og sik kan vandre og gyte i elva slik den gjorde før reguleringen. Sundsbarm kraftverk må også pålegges å vedlikeholde tiltak som må iverksettes for å sikre dette.
2. Det samme må utføres i Morgedalstjønn og videre ned til og med Hemmestveittjønn.
3. Tilstrekkelig vannføring må sikres for at sik og storørret kan vandre opp i elva og at gyteplasser sikres med økt og stabil vannføring.
4. Måleterskel ved E134 i Morgedal må flyttes til utløp Lintjønn. Denne må ha overvåking slik at minstevannføring sikres til enhver tid. Pålagt minstevannføring må gjelde fra dette punktet.
5. Minstevannføring i Dalaåi og Morgedalsåi må økes. Det må vurderes hvor mye vann som skal overføres i henholdsvis Dalaåi og Morgedalsåi.
6. Det må utføres biologiske undersøkelser i Dalaåi/Sundkilen og det må utarbeides en forvaltningsplan som skal forvaltes av en egen styringsgruppe. Kostnadene med dette skal legges på Sundsbarm kraftverk.

I helhetsvurderingen må det også tas hensyn til erfaring og lærdom av 50-60 år med store kraftutbygginger og konsekvensene dette har medført.

En økning av energitilførsel kan (og vil) bli tilgjengelig via mer lokal produksjon (solcelle- og vindkraft)

Tor Ivar Berge

Kviteeid Jeger- og Fiskerforening
Garverivegen 1
3850 Kviteeid

Vedlegg: Høringsinnspill til andre gangs høring for regional vannforvaltningsplan Vest-Viken.